

Vai pamatkapitālu drīkst palielināt, neiekļaujot dalībniekos aizdevēju?

2017-08-15

Uzņēmumam SIA "A" pamatkapitāls bija 1000 EUR. Jūnija sākumā SIA "A" noslēdza aizņēmuma līgumu ar SIA "B", no kura aizņēmās 9000 EUR. Kad SIA "A" saņēmis no SIA "B" naudu bankas kontā, tad SIA "A" vienīgais dalībnieks nosūtīja uz Uzņēmumu reģistru (UR) pieteikumu palielināt pamatkapitālu līdz 10 000 EUR (1000+9000), pieliekot visus nepieciešamus dokumentus, ka arī maksājumu uzdevumus no bankas, kur kā maksātājs norādīts SIA "B". UR 03.07.2017 palielināja pamatkapitālu SIA "A" līdz 10 000 EUR, saglabājot par vienīgo dalībnieku valdes locekli (SIA "B" neminot). Šobrīd SIA "A" atmaksājis gandrīz visu aizdevuma summu SIA "B". Vai SIA "A" drīkst palielināt pamatkapitālu ar parāda saistībām, neiekļaujot SIA "B" dalībniekos?

Spriežot pēc norādītajiem faktiskajiem apstākļiem, konkrētajā gadījumā SIA "A" dokumenti par pamatkapitāla palielināšanu tika iesniegti reģistrācijai kā pamatkapitāla palielināšana ar naudas ieguldījumu. Ja kopā ar pārējiem dokumentiem par pamatkapitāla palielināšanu SIA "A" iesniedza pieteikumu uz jaunām daļām un no maksājuma uzdevuma / bankas izziņas skaidri nevarēja izsecināt, kurš bija maksātājs un ar kādu mērķi nauda tika ieskaitīta SIA "A" kontā, nav izslēgts, ka UR notārs, izskatot dokumentus, uztvēris to kā SIA "A" pamatkapitāla palielināšanu ar naudas ieguldījumu, ko veica SIA "A" vienīgais dalībnieks nevis trešā persona (piemēram, SIA "B").

Ja no iesniegtās bankas izziņas / maksājuma uzdevuma, varēja skaidri redzēt, ka SIA "B" iemaksā SIA "A" kontā naudas līdzekļus, norādot maksājuma mērķi "aizdevums pēc [datums] aizdevuma līguma Nr. [...]", UR valsts notāram nebija nekāda tiesiskā pamata uzskatīt šo dokumentu par palielinātā pamatkapitāla iemaksu apliecinošo dokumentu.

Vienlaikus jānorāda, ka Komerclikuma [197.panta](#) 1.daļas pirmais punkts paredz, ka SIA pamatkapitālu var palielināt esošajiem dalībniekiem vai uzņemtajiem jaunajiem dalībniekiem izdarot ieguldījumus sabiedrības pamatkapitālā un pretī saņemot attiecīgu jaunu daļu skaitu.

Ievērojot iepriekšminēto, ieguldījumus SIA pamatkapitāla var izdarīt gan ar naudas ieguldījumu, gan mantisko ieguldījumu (ja to speciāli paredz pamatkapitāla palielināšanas noteikumi) – kapitalizējot SIA parādsaistības vai ieguldot citus aktīvus (piemēram, nekustamo īpašumu vai kapitāla daļas).

Ja SIA pamatkapitāls tiek palielināts ar mantisko ieguldījumu, saskaņā ar Komerclikuma [154.panta](#) noteikumiem būtu jāsaņem arī mantiskā ieguldījuma vērtētāja atzinums pirms SIA lemj par pamatkapitāla palielināšanu. Turklāt šādu atzinumu var sniegt tikai persona, kura iekļauta UR mantiskā ieguldījuma vērtētāju sarakstā.

Līdz ar to, izskatāmajā situācijā, lai SIA "A" varētu palielināt pamatkapitālu ar mantisko ieguldījumu, kapitalizējot SIA "A" parādsaistības pret SIA "B", un SIA "B" kļūtu par SIA "A" dalībnieku, saskaņā ar Komerclikuma noteikumiem par SIA pamatkapitāla palielināšanu, SIA "A" būtu nepieciešams veikt šādas darbības:

- jāsaņem mantiskā ieguldījuma vērtētāja atzinums par starp SIA “A” un SIA “B” pastāvošām parādsaistībām un to apmēru;
- SIA “A” vienīgajam dalībniekam jāpieņem lēmums par pamatkapitāla palielināšanu, pamatkapitāla palielināšanas noteikumu, statūtu grozījumu un statūtu jaunās redakcijas apstiprināšanu;
- ņemot vērā, ka SIA “A” pamatkapitāls tiktu palielināts, kapitalizējot SIA “A” parādsaistības pret SIA “B”, un SIA “B” kļūtu par SIA “A” otro dalībnieku, SIA “B” būtu jāsniedz SIA “A” pieteikums jauno daļu iegādei;
- SIA “A” valdes priekšsēdētājam vai pilnvarotam valdes loceklim būtu jāparaksta jauns dalībnieku reģistra nodalījums, iekļaujot informāciju par SIA “B” kā otro SIA “A” dalībnieku, kā arī jāsniedz apliecinājums UR, ka SIA “A” ir saņēmusi mantisko ieguldījumu saskaņā ar pamatkapitāla palielināšanas noteikumiem.

Turklāt būtu jāņem vērā, ka Komerclikuma [202.pants](#) nosaka precīzu sarakstu ar dokumentiem, kādi būtu jāpievieno pieteikumam UR, lai komercreģistrā tiktu reģistrēta SIA pamatkapitāla palielināšana.

Ja kāds no pantā minētajiem dokumentiem nav pievienots vai noformēts atbilstoši likuma prasībām, UR valsts notāram ir pamats atlikt izmaiņu reģistrāciju, aicinot komersantu novērst trūkumus, vai arī vispār atteikt reģistrāciju.